

V Bruseli 17. mája 2024
(OR. en)

9775/24

LIMITE

ENER 222
ENV 504
CLIMA 198

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Európska zelená dohoda – súčasný stav a ďalší postup = výmena názorov

Vzhľadom na zasadnutie Rady pre dopravu, telekomunikácie a energetiku, ktoré sa uskutoční 30. mája 2024, delegáciám v prílohe zasielame dokument predsedníctva na rokovanie o súčasnom stave a ďalšom postupe v súvislosti s Európskou zelenou dohodou.

Dokument predsedníctva na rokovanie

Európska zelená dohoda

Súčasný stav a ďalší postup

Od prijatia Európskej zelenej dohody pred menej ako piatimi rokmi ustanovili Európska komisia a spoluzákonodarcovia podporný politický a regulačný rámec na dosiahnutie cieľov v oblasti klímy a energetiky do roku 2030 a na udržanie Európy na ceste ku klimatickej neutralite a udržateľnému hospodárstvu do roku 2050. Krátko po svojom nástupe do funkcie ohlásila predsedníčka Komisie Ursula von der Leyenová Európsku zelenú dohodu¹ ako komplexnú stratégiu rastu, ktorá má EÚ premeniť na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom efektívne využívajúcim zdroje. V rámci tejto stratégie sa Komisia zaviazala riešiť výzvy v oblasti energetiky, klímy a životného prostredia a dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 v súlade s Parížskou dohodou.

V tejto súvislosti sa spoluzákonodarcovia do roku 2024 dohodli na veľkom počte legislatívnych iniciatív súvisiacich s energetikou, z ktorých väčšina už nadobudla účinnosť a ktorých cieľom je transformovať oblasť energetiky v Európe v nadchádzajúcich rokoch. Pri plnení dohodnutých únijných cieľov a cieľov Zelenej dohody zohrávajú dôležitú úlohu aj národné energetické a klimatické plány členských štátov (NEKP). Zavedením vôbec prvého celoeurópskeho výhľadového strategického plánovacieho rámca prispievajú NEKP k stabilite a predvídateľnosti politiky a poskytujú investorom potrebnú istotu na stimulovanie investícií do prechodu na čistú energiu.

¹ COM(2019) 640 final.

Prechod na čistú energiu vstupuje do fázy vykonávania, a preto sa dôraz teraz musí klásť na rýchle a jednotné dosahovanie výsledkov na základe dohodnutého rámca vo všetkých členských štátoch EÚ. Napriek významnému pokroku, ktorý sa dosiahol počas prvých piatich rokov Európskej zelenej dohody, bude potrebné ďalšie úsilie, aby sa pokračovalo v plnení ambicióznejších cieľov EÚ v oblasti energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030 vrátane rýchleho a úplného vykonávania aktualizovaného legislatívneho rámca v členských štátoch, finalizácie NEKP, ktoré zodpovedajú dohodnutej úrovni ambícií, a vytvorenia podporného rámca, ktorý zohľadňuje a umožňuje dosiahnutie uvedených cieľov, okrem iného prostredníctvom zavádzania infraštruktúry elektrizačnej sústavy.

Zároveň existuje potenciál na ďalšie posilnenie súčasného rámca Európskej zelenej dohody s cieľom lepšie podporiť globálnu konkurencieschopnosť EÚ. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že Európska rada 17. a 18. apríla oznámila novú európsku dohodu v oblasti konkurencieschopnosti s cieľom vybudovať silné, inovatívne a odolné hospodárstvo a podporiť konkurencieschopný prechod Únie ku klimatickej neutralite. Lídri EÚ zároveň vyzvali na vytvorenie skutočnej energetickej únie zabezpečením dostatku dodávok cenovo dostupnej a čistej energie s dvojakým cieľom spočívajúcim v presadzovaní európskej energetickej suverenity a klimatickej neutrality.

Aby bolo možné dosiahnuť ciele Zelenej dohody vo všetkých odvetviach, zvýšiť konkurencieschopnosť a zabezpečiť spravodlivú transformáciu pre všetkých, je potrebná ďalšia elektrifikácia. Zásadný význam bude mať preto aj naďalej rozvoj elektrizačných sústav a dobre fungujúca skutočná európska energetická únia. Pokiaľ ide o fungovanie vnútorného trhu s elektrinou, významný pokrok sa dosiahol v súvislosti s nedávnou revíziou rámca trhu s elektrinou. Prechod na plne dekarbonizovaný elektroenergetický systém však prinesie ďalšie výzvy.

V tejto súvislosti a vzhľadom na významný pokrok dosiahnutý v rámci stratégie Európskej zelenej dohody by belgické predsedníctvo chcelo požiadať delegácie o názory na tieto dve otázky:

1. Ako môžeme urýchliť plnenie cieľov v oblasti energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2030? Myslíte si, že sú na úrovni EÚ potrebné ďalšie politiky, usmernenia, odporúčania alebo špecializované mechanizmy financovania, ktoré by vám pomohli pri dosahovaní týchto cieľov?
2. Aké ďalšie kroky (legislatívne a/alebo operačné) sú v nadväznosti na naše diskusie o infraštruktúre elektrizačnej sústavy potrebné na dosiahnutie skutočnej energetickej únie?
